

Vereisten voor een succesvolle netwerkarbeid

Het Europese netwerk voor onderwijs en opleiding inzake veiligheids- en gezondheidsbescherming op het werk, ENETOSH, Het Europese netwerk voor onderwijs en opleiding inzake veiligheids- en gezondheidsbescherming op het werk, ENETOSH, biedt het eerste en tot nog toe enige platform voor een systematische uitwisseling van ervaringen rond het thema onderwijs en opleiding inzake veiligheids- en gezondheidsbescherming. De Europese Commissie ondersteunde de oprichting van het netwerk in het kader van het 'Leonardo da Vinci'-programma van oktober 2005 tot september 2007. Het project startte met 13 partners uit 10 landen; vandaag werken in ENETOSH reeds 36 partners uit 16 Europese landen samen. De coördinatie van het netwerk ligt bij BGAG, het Instituut voor Arbeid en Gezondheid van de Duitse Wettelijke Ongevallenverzekering (DGUV).

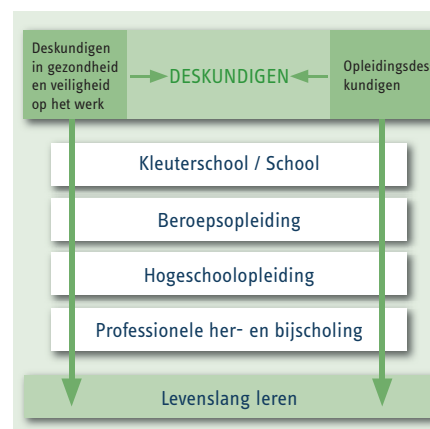
Doelstelling van ENETOSH

ENETOSH draagt zijn steentje bij aan de gemeenschappelijke kwaliteitsgarantie voor onderwijs en opleiding inzake veiligheids- en gezondheidsbescherming in Europa en stimuleert een kwalitatief hoogwaardige integratie van veiligheid en gezondheidsbescherming in het opleidingssysteem. ENETOSH realiseert zo een belangrijk doel van de Europese gemeenschapsstrategie op het vlak van gezondheid en veiligheid op het werk voor de periode 2007-2012. Conform de grondgedachte dat veiligheid en gezondheid integrale bestanddelen van levenslang leren vormen, dekt ENETOSH alle opleidingssectoren van de kleuterschool over de school,

de beroepsschool, de hogere school tot professionele her- en bijscholing.

Het netwerk ENETOSH richt zich tot de volgende doelgroepen:

- Docenten en trainers van de ongevallenverzekeringen in Europa
- Opleidingspersoneel in algemeen en beroepsonderwijs (personeel in kinderdagverblijven, leraren, opleiders, hogeschooldocenten, autonome trainers)
- Multiplicatoren en politieke besluitvormers (vertegenwoordigers van unies, ministeries, sociale partners, Europese Commissie).

Om deze doelstelling te bereiken werden tot nog toe 332 voorbeelden van de goede werking van het onderwijs en opleiding inzake veiligheids- en gezondheidsbescherming uit 26 landen verzameld. Bovendien werd een kwaliteitsstandaard voor opleiders en trainers in veiligheid en gezondheid ontwikkeld.

Voorwoord

ENETOSH staat voortaan op eigen benen. Een mooie gelegenheid dus om eens terug te kijken en naar de resultaten van het EU-project te vragen. In deze brochure wordt de opbouw van het netwerk beschreven, naar de vereisten voor een goede netwerkarbeid gevraagd en even vooruitgekeken naar de toekomst van ENETOSH.

Ulrike Bollmann

Inhoud

- 1 | Voorwoord
 - | Vereisten voor een succesvolle netwerkarbeid
- 2 | Succesfactoren – Hindernissen
 - | Voorbeelden van goede werking
 - | ENETOSH-standaard
- 3 | Evaluatie van het netwerk
 - | ENETOSH-mijlpalen
- 4 | Training & Innovatie
 - | Toekomst van ENETOSH
 - | ENETOSH-partners

Impressum

BGAG – Instituut voor Arbeid en Gezondheid van de Duitse Wettelijke Ongevallenverzekering (DGUV)
Königsbrücker Landstrasse 2
01109 Dresden, Duitsland

Redactie: Dr. Ulrike Bollmann
E-mail: enetosh@dguv.de
Internet: www.enetosh.net

ENETOSH is een open netwerk – Gebruik onze 'Who is Who' of word lid van ENETOSH!

Education and Culture

Leonardo da Vinci

SUCCEFACTOREN VOOR EEN SUCCES- VOLLE NETWERK- ARBEID

- Goede communicatie tussen de netwerkpartners onderling
- Wederzijds begrip en vertrouwen
- Uitwisseling van ideeën en ervaringen
- Weinig hiërarchie en bureaucratie
- Goed evenwicht tussen geven en nemen
- Transparantie
- Gemeenschappelijke opdrachten
- Gezamenlijke afspraak over doelen en maatregelen
- Een culturele verandering door het netwerk
- Regelmatige persoonlijke ontmoetingen
- Toename van het aantal partners
- Een op lange termijn opgezette ontwikkeling van de idee achter het netwerk
- Consequente evaluatie die het proces stuurt
- Politiek kader (bijv. gemeenschapsstrategie van de EU, EKK)

HINDERNISSEN VOOR EEN SUCCES- VOLLE NETWERK- ARBEID

- Taalbarrières
- Het zwaartepunt ligt bij de communicatie tussen de netwerkcoördinator en de afzonderlijke partners
- Veelvuldige personenwissel
- Verschillende of verschillend ontworpen systemen voor onderwijs en opleiding in veiligheid en gezondheidsbescherming in Europa
- Gebrekkige interactie tussen de systemen voor onderwijs en opleiding in veiligheid en gezondheidsbescherming en het algemene opleidingssysteem op nationaal vlak
- Gebrekkige ondersteuning van de netwerkbaarheid door de nationale instellingen

De ENETOSH-standaard

De ENETOSH-standaard beoogt een gezamenlijke verbetering van de kwaliteit van opleiders en trainers in veiligheid en gezondheidsbescherming in Europa. Het bijzondere aan deze standaard is dat hij zowel vaardigheden op het vlak van 'Training the trainer' als op het vlak van veiligheid en gezondheid omvat.

De standaard ondersteunt de personeelsselectie en -ontwikkeling. Bovendien kan hij als grondslag voor de ontwikkeling van trainingen dienen. Op nationaal vlak kan de ENETOSH-standaard voor de certificering van personen gebruikt worden.

De ENETOSH-standaard omvat vier vaardigheidscategorieën:

1. Onderwijs en opleiding
2. Veiligheid en gezondheid op het werk
3. Professioneel gezondheidsmanagement
4. Werkbeschermingsmanagement

De ENETOSH-standaard beschrijft de vereisten voor een opleider/trainer qua veiligheid en gezondheidsbescherming. Voor de ontwikkeling van de ENETOSH-standaard werden concrete werksituaties en gedragingen in deze situaties beschreven. Deze beschrijvingen werden op basis van het Europese Kwalificatiekader (EKK) gesystematiseerd. Daardoor wordt een vergelijking in Europese context mogelijk.

De ENETOSH-competentiestandaard wordt door 14 instellingen uit 10 Europese landen erkend. Hij bestaat in 11 talen en kan samen met de nodige checklists van het ENETOSH-platform gedownload worden: www.enetosh.net.

De standaard wordt in samenwerking met de Technische Universiteit van Dresden voortdurend verder ontwikkeld.

3de projectontmoeting in Praag: gemeenschappelijke uitwerking van de ENETOSH-standaard

Voorbeelden van goede werking

Het zoeken, selecteren en verwerken van voorbeelden van goede werking van het onderwijs en de opleiding in veiligheid en gezondheidsbescherming voor ENETOSH gebeurt onder strenge kwaliteitscontrole.

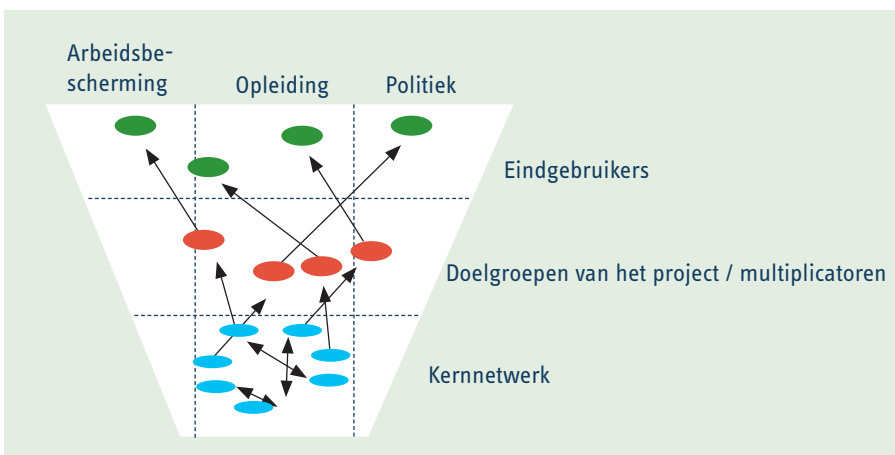
In het kader van het EU-project werd een kwaliteitsmanagement ontwikkeld waartoe bijv. de volgende instrumenten behoren: een criterialijst voor de selectie van voorbeelden van goede werking, een enquêteformulier, een coderingssysteem, de redactieadviescommissie met statuut en een gedragscode voor het gebruik van het ENETOSH-platform. Het gebruik van deze instrumenten volgt een vooraf bepaald plan met alle hoofdpunten.

Alle geselecteerde voorbeelden van goede werking worden in een gegevensbank van

het ENETOSH-platform gepubliceerd (toolbox). De voorbeelden kunnen aan de hand van bepaalde selectiecriteria of via sleutelwoorden worden gezocht. Er verschijnt een korte verklaring in het Engels en een link naar de pagina van het project of de instelling in de eigen landstaal. Bepaalde voorbeelden van goede werking worden uitvoerig voorgesteld (good practice) of tot themapunten samengevat (news).

De voorbeelden van goede werking dienen bijv. als ideeën voor methodische innovaties in het onderwijs en de opleiding in veiligheid en gezondheidsbescherming in Europa en moeten de integratie van veiligheid en gezondheidsbescherming in de nationale onderwijssysteem bevorderen.

Evaluatie van het netwerk

De evaluatie van het ENETOSH-project gebeurde tijdens het proces zelf en werd uitgevoerd door de Leuphana Universiteit van Lüneburg, Instituut voor Evaluatie en Kwaliteitsontwikkeling. Zowel de samenwerking binnen het project (interne evaluatie) alsook de waarneming van het project en zijn evenementen van buitenaf (externe evaluatie) werd geëvalueerd.

De externe evaluatie was gebaseerd op een model dat een onderscheid maakte tussen drie verscheidene doelgroepen: partners in het kernnetwerk, multiplicatoren en eindgebruikers uit drie verschillende sectoren (arbeidsbescherming, opleiding, politiek).

Er werd vooral gebruik gemaakt van gestandaardiseerde vragenlijsten en semigestructureerde interviews. Bovendien werden de antwoorden op het internetplatform van ENETOSH statistisch in kaart gebracht (logfile-statistiek).

Op een schaal van 1 = 'helemaal niet tevreden' tot 5 = 'zeer tevreden' groeit de gemiddelde tevredenheid van de projectpartners tijdens het verloop van het project van 3,5 over 4,2 tot 4,6. Als antwoord op de vraag naar de grootste prestaties van het project komen duidelijk vier thema's naar voren: de voorbeelden van goede werking, het internetplatform, de standaards en de oprichting van het netwerk.

Van de 83 multiplicatoren en eindgebruikers die in de lente van 2007 aan de externe evaluatie deelnamen, hebben er in de herfst van 2007 nog 15 deelgenomen aan de herhalingsenquête, wat overeenkomt met een terugloop met ca. 27 %. Uit de herhalingsenquête bleek dat 54 % van de ondervraagden het project reeds aan anderen had getoond (in totaal ca. 250 personen). 78 % van de multiplicatoren en eindgebruikers vinden

dat het project moet worden voortgezet of stelden dat zij zelf geïnteresseerd waren om mee te werken aan een voortzetting (75 %). De multiplicatoren beoordeelden het project als principieel en inhoudelijk correct. De kritiek van de multiplicatoren stelt eenstemmig dat de stap naar de praktijk nog ontbreekt en haalt ten slotte ook de erkenning van de standaard aan. Voor de verspreiding van de resultaten dient men sterker in dialoog te treden.

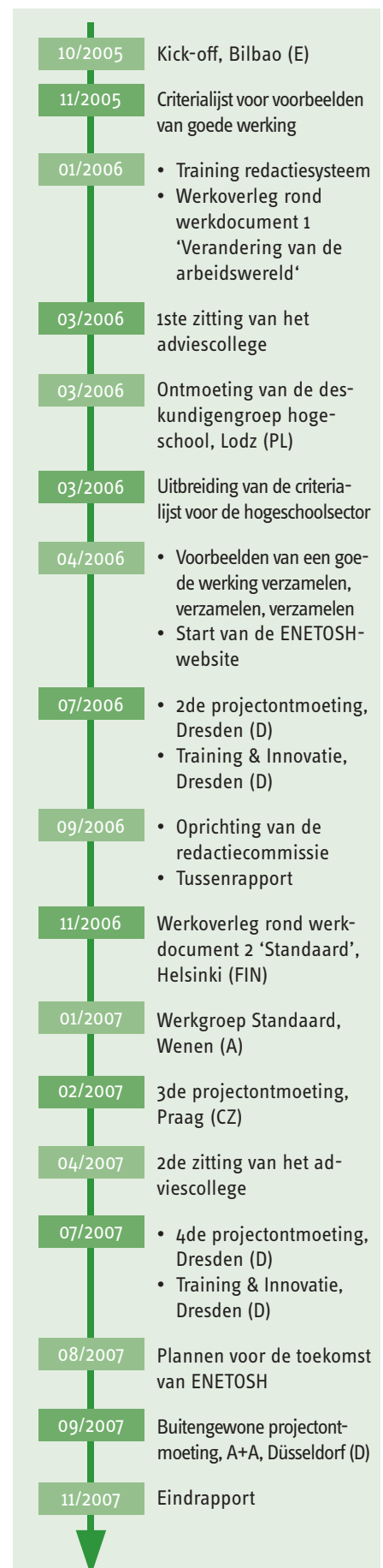
Als men rekening houdt met het aantal unieke bezoekers van het ENETOSH-platform, dan kan men gedurende het verloop van het project een stijgende trend waarnemen. Samen met de stijging van het aantal bezoekers daalt echter het aantal bezochte pagina's en de verblijfsduur per afzonderlijke pagina. In 2007 hebben in totaal 12.300 personen het ENETOSH-platform bezocht, maar tijdens de eerste zes maanden na het einde van het project waren dat toch al 24.986 unieke bezoekers.

2005: Officiële ondertekening van de Overeenkomst bij het Nationale Agentschap voor Opleiding in Europa

(v.l.n.r. Klaus Fahle, Ulrike Bollmann en Walter Eichendorff)

ENETOSH-mijlpalen

Internationaal forum: Training & Innovatie

Training & Innovatie ging in 2001 van start als ontmoetingsplaats voor trainers van ongevallenverzekeringen in Duitsland. Onder de koepel van ENETOSH heeft Training & Innovatie zich ontwikkeld tot een internationaal forum voor de uitwisseling van kennis en ervaringen rond thema's uit het onderwijs en de opleiding in veiligheid en gezondheidsbescherming. Sinds 2004 wordt het evenement georganiseerd in samenwerking met het Europese agentschap voor veiligheid en gezondheidsbescherming op het werk.

In het begin lag de klemtoon van Training & Innovatie op didactisch-methodische innovaties om de kennistransfer op gebied van arbeidsbescherming te stimuleren, maar met ENETOSH werd de inhoudelijke doelstelling van het evenement uitgebreid tot de stimulering van de volledige integratie van veiligheid en gezondheid in het onderwijs en de opleiding.

Training & Innovatie richt zich tot iedereen die vragen heeft in verband met veiligheid en gezondheid in het onderwijs en de opleiding, tot het personeel in kinderdagverblijven, tot leraren, docenten en politieke besluitvormers die zich graag willen inzetten voor de integratie van veiligheid en gezondheid in opleidingsmaatregelen en opleidingsinstellingen.

Volgende basisprincipes van het evenement hebben tot op vandaag standgehouden:

- De deelnemers zijn acteurs of worden tijdens het evenement geëngageerde acteurs die hun eigen mogelijkheden ontdekken.
- Het evenement wordt doelgericht op het getouw gezet, d.w.z. iedere Training & Innovatie heeft een eigen dramaturgie en metaforiek.
- Er worden ongebruikelijke organisatie-methodes toegepast.
- Er worden nieuwe thema's aangesneden en inhoudelijke en methodische impulsen gegeven.
- De deelnemers weven een netwerk van interessante arbeidscontacten.
- Het programma wordt ontwikkeld door een organisatie-team, een stuurgroep zeg maar; sinds 2006 met medewerkers uit het ENETOSH-netwerk.
- Het proces en de resultaten van het evenement worden reeds tijdens het evenement zelf geëvalueerd.
- De resultaten worden op het internet geplaatst: <http://www.dguv.de/bgag/de/veranstaltungen/tundi/index.jsp> en www.enetosh.net. Over Training & Innovatie 2007 verschijnt een bijzonder rapport.

Elke Training & Innovatie is een mijlpaal in de gezamenlijk poging om de kwaliteit van het onderwijs en de opleiding in veiligheid en gezondheidsbescherming te verbeteren en de integratie van veiligheid en gezondheid in de onderwijssystemen in Europa te bevorderen.

Toekomst van ENETOSH

Als belangrijke punten op de toekomstige agenda van ENETOSH kunnen de volgende vermeld worden:

- verdere ontwikkeling en omzetting van de ENETOSH-standaard
- inzet van ENETOSH-mentoren op nationaal vlak
- uitwisseling via de systemen voor onderwijs en opleiding in veiligheid en gezondheidsbescherming in Europa (bijv. tijdens nationale en internationale workshops)
- omzetting van ENETOSH in de kandidaat-lidstaten

Partners in het ENETOSH-netwerk

Kernnetwerk

BGAG – Instituut voor Arbeid en Gezondheid van de Duitse Wettelijke Ongevallenverzekering (DGUV)

CIVOP – Trainings-, Informatie- en Dienstencentrum voor Veiligheid en Gezondheidsbescherming op het Werk, Tsjechische Republiek

BAR U&F – Raad voor de Arbeidsomgeving in de Opvoedings- en Onderzoekssectoren, Denemarken

Leuphana Universiteit Lüneburg, Duitsland

BG BAU – Beroepsvereniging van de Bouwsector, Duitsland

BGW – Beroepsvereniging voor Gezondheidsdienst en Welzijnsgroep, Duitsland

ISPESL – Nationaal Instituut voor Arbeidsveiligheid en Preventie, Italië

LDRMT – Litouws Trainingsinstituut voor Bedrijfsleven en Arbeid

Safety Science Group bij de Technische Universiteit Delft, Nederland

AUVA – Algemene Ongevallenverzekeringdienst, Oostenrijk

NIOM – Nofer-Instituut voor Arbeidsgeneeskunde, Polen

Fins Instituut voor Gezondheid op het Werk (FIOH), Finland

ISGÜM – Centrum voor Gezondheid en Veiligheid op het Werk, Turkije

De volgende instellingen hebben tijdens het project als stille partners actief meegewerkt:

CIOP-PIB (PL), RGVV (D), BAuA (D), DGB-Bildungswerk (D), LAS (D), HSL (UK), MOSHA (MK), Arbeidsinspectoraat (A), TÜV SÜD (D), Universiteit Hannover – Master Arbeidswetenschap (D), VUBP (CZ), Universiteit Nottingham (UK), Prevent (B), SUVA (CH), ROM-TENS-Stichting (RO).

Nieuwe leden sinds het einde van het project zijn:

AIAS (I), AWO Sachsen (D), Universiteit München – Instituut en Polikliniek voor Arbeids-, Sociale en Milieugeneeskunde (D), EFBH (EU) en het nationale netwerk van Portugal met tot nog toe drie individuele leden.